

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
se sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Varšava - Bukarešta

Praga, 26. aprila.

Sporodno z beneškim posvetovanjem med Schuschniggom in Mussolinijem, ki so našla po končani konferenci čudne odmeve v raznih časopisnih pojasnitvah na avstrijski ter italijanski strani in ki slejkoprej kažejo, kako dvoumna nejasna in nenaturna je italijanska akcija za poskusno vrinjenje Avstrije v ošiče Rim-Berlin, so potekali v Bukarešti nič manj pomembni razgovori, ki jih je imel poljski zunanji minister Beck z merodajnimi bukarškimi političnimi osebnostmi. Kako važnost pripisujejo tem razgovorom v vseh evropskih političnih centrih, še prav posebej v Parizu, izhaja iz okoliščin, da se je nedoma pojavil v Parizu bivši romunski zunanji minister ter izrazil pristaš francoske politične linije Titulescu, ki se je sestal z Blumom in Delbosom. Nič dvoma, da sta oba francoska državnik skunila izvedeti za Titulescovo mišljenje glede situacije, ki je po beneških in bukarških razgovorih nastala v srednji in jugovzhodni Evropi v zvezi z najnovejšo italijansko diplomatsko ofenzivo v teh smerih. Razgovore med romunskimi in poljskimi državniki v Bukarešti tolmačijo v nekaterih političnih krogih tako, da niso v skladu z okrepitvijo politične linije Pariz-Praga-Moskva. Značilno je tudi z vsemi vidnejšimi političnimi voditelji kakor so na primer Vajda Voevod, Bratianu, Avarescu ter Mihalake, še največje romunske kmetijske stranke, s katerim se je Beck še prav posebno dolgo razgovarjal. Rezultat Beckovega obiska v Bukarešti je načelni sporazum glede sodelovanja Poljske in Rumunije v vzhodni in srednji Evropi v vseh vprašanjih, ki se neposredno tičejo obeh držav. V duhu realne politike, ki jo povdarja in predstavlja Beck, je ugotovljena osnova za sporazum glede turizma in sklicanja posebne konference za železniški tranzit med romunskimi in poljskimi pristanišči.

Beckov poset v Bukarešti je zbudil najrazličnejše in zelo poučne komentarje. Nemški in italijanski komentariji vidijo v rezultatih bukarških posvetovanj izolacijo Češkoslovaške v Podonavju in dokončno ugotovljeno protisovjetsko orijentacijo varšavske in bukarške politike, ki naj dobi z bližnjim podpisom posebne pogodbe med Rumunijo in Italijo še prav poseben pečat. Nekateri sicer malo zanesljivi komentarji gredo celo tako daleč, da pravijo, da gre pri tem za Beckov poskus, da iztrga Rumunijo iz političnega polja Male antante ter jo tako osvobodi češkoslovaškega vpliva.

Po drugi strani pa gledajo vodilni politični krogi v bukarških posvetovanjih, ki so pripravila teren za bližnji poset romunskega kralja Karola v Varšavi in poljskega državnega prezidenta Moscickija v Bukarešti, poživljenje poljsko romunskega prijateljstva. To zopetno potrdilo prijateljskih vezi je bistvene važnosti pri preložitvi bukarških posvetovanj. Realnost političnega gledanja in odločevanja v varšavski zunanje-politični liniji, ki se opaža v zadnjem času, je nujno porušila vsa znana živahna koketiranja poljske politike in je končno izbistrila položaj, v katerem ni govora o poskusu likvidacije prijateljstva z Rumunijo, kar so si svojčas želeli nekateri krogi. To stališče podcenjevanja romunskega zavezništva je danes premagana stvar in polkovnik Beck se je sedaj vrnil v Varšavo s prepričanjem, da je s poživljenjem poljsko romunskega prijateljstva in obnovo vezi med Varšavo in

Celo Nizozemska se ne čuti več varne

Velikopotezno oboroževanje nizozemskih vojnih sil

HAAG, 27. aprila. Položaj na našem kontinentu se značilno odraža ob nizozemski oboroževalni akciji, ki naj zviša jamstvo sigurnosti tako v matični zemlji, kakor tudi v kolonijah. Ob nizozemskih mejah so postavljeni posebni obmejni obrambni bataljoni. Razen tega se je energično izvedel načrt brambe meja. Od 47 predvidenih utrdbenih sektorjev je izgrajenih že 42. So to podzemne in najmoderneje z orožjem opremljene podzemne zone. Brambna moč šteje danes v nizozemski matični zemlji 25.000 aktivnih vojakov, kar predstavlja za nizozemske razmere doslej najvišje stanje oboroženosti. Tudi je bilo v zadnjem času zgrajenih 100 novih letal, pretežno bombnikov. Posebna pozornost pa se posveča izgradnji zračnih sil v nizozemski Indiji. Tudi se je izdelal obsežen program oboroževanja na morju. Nedavno je bilo zgrajenih 8 novih podmornic, te dni pa je sklenila vlada, da se zgradi še 4 nove podmornice z brzino 19,5 vozlov na uro. Tudi zastarele križarke se bodo opremile z novimi. Od večjih vojnih ladij razpolaga nizozemska mornarica z novo veliko križarko »De Ruyter«, ki je med najmodernejših vojnih ladij svoje vrste. Pehota se bo opremila z obrambnimi topovi proti tankom in se bo izpopolnila z motoriziranimi enotami.

Pogodba se pogodba med Belgijo in Grčijo

BEOGRAD, 27. aprila. Urednik »Piceola« Mario Nordio, ki je vrgel prve vesti v svet o pripravljajočem se zblizanju med Beogradom in Rimom, zatrjuje v poročilu iz Beograda, da se smatra obisk ministra Becka v Bukarešti v skladu z akcijo, ki se vodi za razčiščenje splošne situacije v srednji in vzhodni Evropi. V tem poročilu, ki je zbudilo veliko pozornost, pravi Nordio, da bo po modelu italijansko jugoslovenskega sporazuma verjetno v najbližnji bodočnosti sklenjena tudi druga pogodba, ki naj koristi končni stabilizaciji situacije na Balkanu. Po informacijah Maria Nordia se že sedaj vodijo pogajanja med Belgijo in Grčijo ter se proučujejo vsa vprašanja, ki so doslej povzročala nesporazume in nezaupanja med obema zemljama. Kot prva posledica bolgarsko grškega

zblizanja se smatra podpis sporazuma, s katerim se ukinjajo vse represivne carinske mere. Grčija bo, kakor doznava Nordio, uredila svoje odnose z Albanijo. Tako se je te dni opazil znaten napredek v pogajanjih, ki se vodijo med Atenami in Tirano v svrhu rešitve gotovih verskih vprašanj, ki so doslej že urejena. Kar se tiče potovanja italijanskega zunanjega ministra Ciana, ki odpotuje v sredo na vabilo albanskega kralja v Tirano, pa zatrjuje Nordio, da bo to potovanje znatno pripomoglo k razčiščenju situacije na Balkanu. Po sklenitvi italijansko jugoslovenskega sporazuma smatra Nordio, da prehaja prijateljstvo Italije in Albanije avtomatično v okvir novega italijansko jugoslovenskega sporazuma.

Čehoslovaška in romunska parlamentarna delegacija v Beogradu

BEOGRAD, 27. aprila. V tukajšnjih krogih se z velikim zanimanjem pričakuje prihod romunske in češkoslovaške parlamentarne delegacije, in ki se bosta udeleževali beograjske konference parlamentov Male antante. Romunska parlamentarna delegacija prispe v Beograd dne 5. maja ponoči, češkoslovaška delegacija pa dne 6. maja jutraj. Dne 6. maja obiščeta obe delegaciji senat, narodno skupščino in magistrat. Zvečer bo v veliki skupščinski dvorani banket z veliko recepcijo. Dne 7. maja bo v skupščinski dvorani skupen sestanek vseh treh delegacij s posvetovanji. Dne 8. maja bosta romunska in češkoslovaška parlamentarna delegacija gostje beograjskega župana Ilića.

Ob zaključku druge petletke: sovjetska produkcija svetov največja na svetu

MOSKVA, 27. aprila. Statistični centralni urad objavlja, da je druga petletka zaključena 9 mesecev pred predvidenim rokom. Priznava se, da nekatere industrije, zlasti rudarska in petrolejska, niso bile v stanju, da popolnoma izvedejo svoj program. Nadalje se povdarja, da je industrijska proizvodnja sovjetske Rusije

ob zaključku druge petletke sedaj sedemkrat večja, kakor je bila pred vojno. Sovjetska proizvodnja poljedelskih strojev pa je danes največja na svetu. Električna industrija je druga na svetu in takoj za Nemčijo, dočim se je proizvodnja strojev in orodja podesetorila.

Najtesnejša vojaška zveza med Francijo in Anglijo

LONDON, 27. aprila. Iz vladnih krugov se doznava, da je britanska vlada na pobudo francoskega vojnega ministra Daladiera za časa njegovega bivanja v Londonu pristala na nadaljevanje generalističnih razgovorov med obema državama. Opozarja se, da ne predstavljajo ti razgovori nikakšne senzacije, marveč so potrebni radi tega, ker je z belgijsko nevarnostjo nastala povsem nova situacija ter je potrebno, da storita oba generalna

štaba potrebne ukrepe, da bi se Francija in Anglija radi spremenjene vojaške situacije čimbolj zaščitili. Ta pogajanja se bodo pričela v najkrajšem času in se smatrajo kot najboljši dokaz, da nadaljujejo Francija in Velika Britanija s svojim sodelovanjem ne samo na političnem in gospodarskem, ampak tudi na vojaškem polju. Velika Britanija je sicer v zadnjem času oklevala, da bi vodila nova vojaška pogajanja s Francijo, vendar pa je sedaj spremenila svoje stališče. Tudi povdarjajo londonski listi ob sedanjem prihodu britanskega zunanjega ministra Edena v

Paberki

Bravo Rešetar!

Peter Rešetar je napisal v »Slovenskem gospodarju« tole: »Pri nas se nekaj zgodi. Tebi ni prav, da je res, pa napišeš, da ni res. In čeprav je res, moraš objaviti, da ni res. Čudim pa se, čemu se nekateri bojijo reči, da je res, kar je res. Pa če tak tudi stokrat reče, da ni res, je vendar res.« Bogve, kako misli Rešetar glede političnih novic, česar tudi v obliki popravka ni mogoče objaviti.

Utrinek

Pred dvema dnevoma je osmič pričela kontrola španskih meja. Radi tako velike kontrole uvoza lahko uvažajo sedaj v Španijo, kar kdo hoče. Pred odborom za nevmešavanje se je pojavil nov problem: kdo naj kontrolira sedanje kontrolorje. Odbor upa, da bo rešil ta problem že v teku več mesecev.

Nič več pritožb

Kakor se doznava je odbor za prošnje in pritožbe sklenil, da izloči iz naziva besedo »pritožbe«, ker se nikdo ne pritožuje, ampak vsi zahtevajo in prosijo.

Krivi so — faraoni

V zvezi z Jutrovim nedeljskim uvodnikom, v katerem se dokumentarno povdarja nujna potreba decentralizacije, se sklicuje današnji Slovenec uvodnik na vidovdansko ustavo od 1. julija 1921, ki da sta jo podpisala tudi ministra dr. Kramer in Ivan Pucelj. Čuditi se je, da je segel »Slovenec« nazaj v leto 1921 in da ni za težke posledice centralizma, ki je v gospodarskem življenju, napravil odgovornih — egiptskih faraonov.

Vojaški upor v Granadi?

VALENCIJA, 27. aprila. Tukajšnji dopisnik »United Press« poroča, da je po poročilih iz Granade izbruhnil tamkaj vojaški upor in da se ves dan sliši po mestu živahno streljanje iz pušk in strojin. Okoli poldne se je 12 frankovskih letal pojavilo nad mestom, od katerih jih je pet pristalo ter se priključilo upornikom, dočim so ostala letala pričela z bombardiranjem mesta. Ni še znano, ali se je generalu Francu posrečilo, da zatre ta upor v lastnem taboru in tudi ni možno kontrolirati, če je ta vest resnična.

Poplave v Bolgariji

SOFIJA, 27. aprila. Bolgarska agencija poroča: Radj neprestanega deževja je Donava zelo narasla. Nizji deli mesta Vidima se nahajajo pod vodo. V tem delu je okoli 400 hiš in stanuje prebivalstvo v šotorih. Človeških žrtev doslej ni bilo, vendar pa je materialna škoda zelo velika. Predstavniki oblastev se nahajajo na licu mesta, da organizirajo pomoč. Ministrski svet se je posvetoval o ukrepih glede pomoči poplavlencem.

Bruselj, da je praktično med Anglijo in Francijo dogovorjena obojestranska pomoč, četudi ni govora o kakšni zvezi. V splošnem prevladuje prepričanje, da mora novi statut Belgije dovesti do najtesnejšega zblizanja med Francijo in Anglijo. Listi povdarjajo, da je Eden potoval v Belgijo, da prouči z Van Zeelandom možnost sklenitve novega pakta na temelju novega stanja.

Bukarešto dejanski ter izdatno okrepi mirno fronto v Evropi.

Sokolske vesti

Nova uprava mariborske sokolske župe

Na nedeljskem obnem zboru marib. sokolske župe, o katerem smo poročali v včerajšnji številki, je bila izvoljena skedea uprava: **starosta: dr. Milan Gorišek**, Sv. Lenart v Slov. gor.; I. namestnik: Ljudevit Kranjc, Maribor, II. namestnik dr. Franjo Šalamun, Ptuj, III. namestnik Ivan Rojnik, Slovenjgradec. **Načelnik: Slavo Komac**, Fikšinci; I. namestnik Ciril Hočevar, Studenci pri Mariboru, II. namestnik Davorin Polič, Sv. Lenart v Sl. gor., III. načelnik Miloš Ledinek, Tezno pri Mariboru. **Načelnica: Stanislava Makuc**, Maribor; I. namestnica Mira Živic, Maribor, II. namestnica Stanislava Železnikar, Slovenjgradec, III. namestnica Žilva Petrovič, Pobrežje pri Mariboru. **Prosvetar: dr. Maks Kovačič**, Ptuj. **Tajnik: Mihajlo Dojčinović**, Maribor. **Blagajnik: Janko Zorko**, Maribor. **Statistikar: prof. Friderik Degen**, Maribor. **Zdravstveni referent: prim. dr. Mirko Černič**, Maribor. **Socijal. referent: Ferdo Prelog**, Maribor. **Gospodar: Joško Gergič**, Maribor. **Referent za S. P. P.: Josip Mohorko**, Maribor.

Kulturni dogodki

Koncert Teia F. Brandlove

Po uspeli turneji v naših mestih in v tujini je ta solidni trio v četrtek 22. aprila priredil koncert tudi v Mariboru in sicer v Narodnem gledališču, ki je bilo prav dobro zasedeno.

Za ta svoj nastop si je trio izbral po eno Dvořakovo, Beethovno in Brahmsovo delo.

Prvi je bil na vrsti J. Brahms s svojim klavirskim triom op. 101 c mol. Težišče Brahmsovega skladateljskega ustvarjanja leži prav v njegovih komornih delih, v kateri je položil največ svojega osebnega izraza. Tudi tej skladbi se pozna skladateljeva volja do individualne gradnje in izraznosti, ki predstavlja značilno spojitve klasičnih in romantičnih elementov.

L. van Beethovenov Trio op. 11 b dur kaže v svoji celoti in v sestavinah izrazito klasično podobo, ki jo je skladatelj v tavnostno okrasila z izbranimi motivi. V vseh štirih stavkih se skladba nikoli ne izneverila dovršenemu slogu. Poudarjena je posebno klavirska vloga, ki očituje zlasti v prvem stavku precej izvršne iznajdljivosti. Beethoven je leta 1798 napisal ta trio za klarinet ali gosli, čelo in klavir. Violinska vloga je zato tudi manj razgibana, kakor v drugih njegovih komornih delih, pa je skladba prav radi tega lažje razumljiva. Prav zanimive so

Discipl. referent: dr. Tomo Turato, Maribor. Gradbeni referent: Maks Končnik, Maribor. **Ostali člani uprave:** peš. brig. gen. Milutin Milenković, Bureš Franjo, dr. Fornazarič Slavko, dr. Kac Leo, dr. Kac Rudolf, rav. Krejči Anton, Ruše, Lavrenčič Ivan, Lenart Rado, rav. Mastnak Martin, dr. Mihalič Boris, Močnik Peter, Prevalje, Nišlvice Slavko, Murska Sobota, Požar Anton, Pobrežje, prof. Struna Ljode, Šašel Gregor, Ljutomer, Špes Franjo ml., Vigele Ferdo, Sl. Bistrica, dr. Weixl Bruno, Sv. Trojica v Slov. gor., Zdravec Jurica, Središče ob Dravi, dr. Zbrizaj Teodor, Sl. Konjice. **Revizorji:** Kocmut Drago, Hvalenc Joško, Tomažič Ivan, hr. ur., Bratuš Josip in Pišek Franjo, vsi iz Maribora. **Častno razsodišče:** predsednik dr. Tomo Turato, podpredsednik dr. Franjo Lipold, člana: Zemljč Ivan in dr. Jančič Ivan, namestnika: dr. Slavko Fornazarič in Juhart Franjo, zapisnikar: dr. Mihalič Boris, vsi iz Maribora. **Župni praporščak:** Nace Vidmar, Maribor.

varijacije v tretjem stavku (Tema con variazioni).

Največje delo tega večera pa je bil Trio op. 65 (f-mol) Čeha A. Dvořaka. V tej prelepi skladbi se sijajno zrcali silno duševno bogastvo velikega skladatelja, ki si v krasno izdelani tvorbi daje duška in najde nad vse plemenitega in učinkovitega izraza. Kakšen neizčrpen vir čudovite glasbene iznajdljivosti je bil posebljen v Dvořaku in kako so iz tega vira nastajale čarobne tvorbe trajne vrednosti, nam v malem dokazuje že ta trio, ki ga odlikuje fina zvočnost, melodijoznost in temperament, ki jasno očituje, da je skladatelj sin češkega naroda. Čeprav nudi to delo en sam neprekinjen užitek, moramo vendar še posebej naglasiti neprekosljivo lepoto tretjega stavka (Poco adagio), ki v svoji dognani poduhovljenosti mehko boža ušesa in neposredno osvaja. Skladba se upravičeno uvršča med najlepša dela te vrste.

Kakor vedno, tako je Trio tudi tokrat dokazal, da ga vodi ljubezen do prave umetnosti in da se temu skupnemu cilju vse tri umetnice posvečajo z enako predanostjo. Vsaka izmed njih je v svoji vlogi kar se da dovršena, kar smo posebno jasno opazili tam, kjer ima to ali ono glasbilo kakšno izrazitejšo mesto ali celo samostojen motiv. Pa se vse tri članice, Fanika Brandlova (gosla), Beatrice

Reichert (čelo) in Magda Rusy (klavir) združujejo v celoto, ki je izbornoubrana, umetniško poglobljena in močno izrazita. Podajanje je doživljeno in radi tega življenjsko in nazorno.

V Mariboru imamo zdaj dva klavirska

trija. Eden ima že tradicijo, drugi si jo ustvarja. Oba pa bosta po svojih najboljših močeh vneto sodelovala na polju re-produktivne komorne glasbe in bosta s tem delala za našo glasbeno in splošno kulturo.

Mladina igra v gledališču

Naše Nar. gledališče je sličilo v nedeljo pred in popoldne mravljišču. Cele trume naše mladine in njihovih roditeljev so pohitele v Talijin hram, da si ogledajo spevoigro »Punčke žive«, ki so jo pod vodstvom svojih vrlih učiteljic uprizorile učenke II. dekl. osnovne šole v magdalenskem mestnem okraju.

Vzorno in požrtvovalno učiteljstvo, ki se rekrutira iz vrst omenjene narodne šole, se je lotilo težke in mnogo truda zahtevajoče naloge, da izvežba iz vrst učenek 2., 3., 4. in 5. razreda mlade diletantke in nudi mladini po tolikem presledku na deskah našega gledališča lepo uspelo spevoigro. Ko omenjamo vse predpriprave učiteljskih moči, si ne moremo kaj, da ne bi omenili vestnih in vzornih vzgojiteljic Ravtarjeve, Dojčinovičeve ter Vrusove, na katerih je slonela vsa teža odgovornosti in dela ter riziko na uspehu te prireditve. Ni manj zaslužno delo je bilo v rokah našega plesnega mojstru učitelja Simončiča, ki ga je pri tem pridno podpirala gospa Jurjevičeva s klavirskim spremljevanjem. Toplo priznanje gre vsem timim delavcem, ki so izvežbali našo deco do podrobnosti, tako v igralškem in pevskem kakor tudi plesnem pogledu.

Kako potrebne so take mladinske prireditve ste pokazali baš nedeljski predstavi, pri katerih je deca, ki je obkraj napolnila gledališče do zadnjega kotička in uživala skupno z nastopajočimi živimi punčkami, ki so v otroških sanjah oživele in pokazale, da so za otroka živ organizem, ki živi in čuti z njim. Ko se otroci vlečejo spat, ko jih uspavajo sanjski možički, fakrat ožive punčke in se dvignejo iz blazin ter se sestanejo k svojemu »nočnemu konziliju«, kjer sklepajo o tem, kako ozdraviti punčko, ki sta jo razbila poredni Tonček in Jožek, ki ju v noči mori in straši slaba vest v podobni velike črne žene. Čudodelni zdravnik dr. Matjaž reši punčke kočljive situacije in ozdravi razbito in polomljeno punčko. Vse dogajanje spremljajo nežno in toplo izvedeni plesni in pevski vložki, posvečeni s pestro menjavo raznih barv reflektorja iz sveta sanj, v višek ob koncu II. dejanja z učinkovito živo sliko. Občudovati moramo neprisljano igro otrok, ki so prav vsi od prvega do zadnjega rešili svoje vloge odlično in se gibali na odrskih deskah, kakor da bi bili tu doma. Igra dece za deco in to za plemenit namen, saj gre čisti dobiček v ubožni sklad mariborskega ženskega dru-

štva, iz katerega so deležni podpor najpotrebnejši med potrebnimi. Tretja, zaključna slika, združila poredna bratca Tončka in Jožeka ter pridno malo Bredo pod ljubezni polnem okrilju ljube mamičice na tleh trde resničnosti, ugotavljajoč pri tem, da je bila prigodba o razbiti punčki samo sanja. V mamičinem naročju dovede prej tako poredna bratca do poboljšanja, malo Bredo pa še bolj priklenejo na njeno punčko Milijanco, ki je del njenega življenja, ravnotako kakor je bila del našega, ko smo bili še majhni in ko smo živeli v za sanjanem otroškem svetu. Ni bil to užitek samo za našo nadebudno mladino, ki ga v značaju, plemenitosti in srčni kulturi s skrbno roko vzgaja naše požrtvovalno učiteljstvo, temveč so bili deležni precejšnjega užitka tudi starši. Veselili so se z razigranimi obrazi otrok, ki so napolnili Talijin hram do zadnjega kotička, da so se s živahnim, iz otroške duše prihajajočim odobravanjem oddajali za trud svojih vzgojiteljev in svojih malih tovarišic. Hvaljevredna pobuda k tej prireditvi zasluži vse priznanje, obžalovati pa je, da so tovrstne prireditve v našem obmejnem Mariboru tako redke. Dajte mladini to, česar si želi in kar ima rada. Želeti bi bilo, da se ta prireditve pogovori ob priliki letošnjega Protituberkuloznega tedna. Doraščajoča mladina bo prirediteljem vedno hvaležna.

Polskavske novice

V nedeljo 25. t. m. je bila v Zg. Polskavi lepo uspela proslava dne Rdečega križa. Pomladek RK pod požrtvovalnim in sposobnim vodstvom gđ. Bobičeve je vpriporil v dvorani g. Cizlja igro s petjem »Sirota«. Prisotne je pozdravil z izbranimi besedami šol. upravitelj g. Vokač. Sledile so lepe uspele in organizirane deklamacije najmlajših pomladkarjev. Sama igra je bila podana z ljubko otroško prisrčnostjo. Marsikateremu se je orosilo oko, ko je videl, koliko duše in čuvstva izraža nežno otroško srce. Trud, ki ga je gđ. Bobičeva imela s študiranjem igre, je bil poplačan s priznanjem in simpatijami vseh prisotnih. Naraščajoče naše največje humanitarne organizacije želimo tudi v bodoče obilo uspeha. — Z.

V vsako slovensko hišo
Večernik

V kcaljestnu žene

Indijka se otresa okovov zastarelih zakonov in praznoverja

Ko stopa v evropskih državah žena vedno bolj v ospredje in se povzpneja do najvišjih položajev, opazamo tudi med 170 milijoni žena širne Indije prve početke ženske emancipacije. Iz takozvanih ženskih učilišč v Kalkuti, Inhoren, Alahabadu in Misoreu gre vsako leto približno 400 Indijk med narod, bodisi kot učiteljice, vzgojiteljice, mlade zdravnice ali celo odvetnice, z namenom, da dvignejo tamkaj s predavanji, zborovanji in drugimi javnimi prireditvami današnji bedni položaj indijske žene na stopnjo Evropejke. Iz leta v leto zavzemajo te žene vedno več in več važnih ter vodilnih mest v vseh panogah javnega življenja in udejstvovanja. Razumljivo je, da imajo izmed teh žen one, ki so poročene, številne predpavice. **Indijske žene se udejstvujejo danes celo v politiki.** Bodočnost bo pokazala, kolikšne sadove bo obrodilo njihovo delo za osamosvojitve indijske žene iz okovov zastarelih indijskih zakonov in praznoverja, ki prepaja indijski narod že od pradavnin. V ženi vidi danes vsak Indijec manjvredno bitje, ki je rojeno samo za to, da služi svojemu gospodarju, odnosno svojemu možu.

Ko govorimo o indijski ženi, marsikdo niti ne ve, da je med Indijkami nepismenost tako bohotna, da znate izmed 100 žena podpisati svoje ime komaj dve. Sicer pa je res, da se položaj holiša, ker je število šol naraslo na 26.682 ljudskih šol in 26 višjih učiteljskih šol.

Za indijske žene je še danes v veljavi zakon, ki pravi:

Za poročeno ženo živi samo en bog in ta je mož.

Izmed vseh dobrih del, ki jih žena napravi v svojem življenju, je najzaslužnejše delo ono, ki je posvečeno njenemu možu. Žena mora služiti svojemu možu z brezmejno in brezpogojno pokorščino, kakor on želi in zahteva. Žena se ne sme dotakniti že pripravljenega jedila na mizi vse dotlej, dokler se mož ni najedel. Če je mož slabo razpoložen, tedaj mora biti tudi žena resna. Če govori mož o nčenih stvarih, ga mora žena poslušati z občudovanjem in razumevanjem. Če je mož vesel, tedaj mora žena deliti z njim veselje. Žena je poklicana, preprečiti vsak spor, pa naj si bo ta spor v družini ali pa izven nje.

Hinduizem je vera starih Indov. Ta

vera smatra za prvo in največjo dolžnost novoporočencev, da dobijo čimprej sina.

Ženo, ki v zakonu ne bi rodila otroka, pošlje mož v molitnico, kjer prebije vso noč v molitvi in goreči prošnji po naraščaju. Če je prvorojeno dete deklica, začne za ženo težko življenje. Novorojenka ne pomeni mnogo v očeh Indijca. Zanj je novorojeno dete ženskega spola manjvredno bitje. 240 milijonov Indijcev, ki verujejo v preseljevanje duš, živi namreč v prepričanju, da pride vsak človek, ki je umrl s težkim grehom na vesti, ponovno na svet in to v podobi novorojenega otroka ženskega spola. Če rodi tedaj žena hčerko, gledajo nanjo vsi domači nekam od strani, najbolj pa mož in tašča. Zgodi se celo, da je taka žena deležna pogostokrat tudi zasmehovanja in zapostavljanja. Vse drugačno razpoloženje pa vlada v hiši, če rodi žena sina. Moževo spoštovanje se neprimerno dvigne, še celo tašča se v takem slučaju omehča, da ne govorimo o drugih ženah, to je njenih prijateljicah, ki vidijo v njej ob rojstvu sina pravo junakinjo dneva. Z rojstvom otroka moškega spola je njen

položaj v hiši temeljito okrepljen. Če ji sin ob njeni smrti podkuri grmado, na kateri jo sežgelo, li je pot v nebesa zagotovljena.

Staroindijska vera zahteva od staršev, da določijo

sinu nevesto, še predno je izpolnil deveto leto

svoje starosti. Dogodi se pogostokrat, da je bil mož star že 60 let, medtem ko ni imela njegova žena še niti 5 let. V letu 1930 je izšla nova naredba, ki dovoljuje Indijcem poroke samo s takimi nevestami, ki so že prekoračile 14. leto. Pred dnevom polnomočnosti te nove uredbe se je v Indiji poročilo na tisoče in tisoče mladoletnih. Med temj nevestami so bile celo deklice stare komaj par tednov. Z novim zakonom so se torej končno tudi v Indiji kljub protestom in odporu Indijcev prepovedale poroke mladoletnih. Prepričanje, da žena ni manjvredno bitje, pa še ni prodrlo med široke mase indijskega naroda. Novodobna ženska šola pošilja že nekaj let sem

med narod propagatorice ženskih pravic.

Ker je pa med 170 milijoni žena samo 400 izobraženih in borbenih žena na leto mnogo premalo, bo trajalo še mnogo časa, predno se bo tudi indijski ženski svet otresel starih tradicij in svojega današnjega suženjstva. Prvi početki boja so ta borba razvijala, nam bo pokazala bližnja bodočnost

Vest

Narodna gledališče

NARODNO GLEDALIŠČE.

Torek, 27. aprila ob 20. uri »Ko umira sreča«. Nastop tezenske sokolske družine. Izven.

Sreda, 28. aprila: Zaprto.

Četrtek, 29. aprila ob 20. uri: »Dolarska princesa«. Red A.

Petek, 30. aprila: Zaprto.

Spomnite se CMD!

Kino Union. Danes dražestni film, sijajne vsebine: »Mladost kraljice«, Jenny Jugo, Otto Tressler, Gustav Waldau.

»Hotel Mariborski dvor«

Vsako soboto, nedeljo porcija ocvrtega piščanca s salato Din 10.—, veliko belo ali črno pivo Din 4.—, vsako soboto, nedeljo koncerti. Gostom brezplačno na razpolago vsakovrstne igralne karte.

Sokol Maribor I. razglasa, da ima dr. Pivkov fond tekoči račun pri Jugoslovanski hranilnici in posojilnici r. z. z. o. z. v Mariboru, čekovna številka 13443. — Uprava.

Mariborske in okoliške novice

Trgovski parlament se je sestal v Mariboru k važnim posvetovanjem

Danes dopoldne ob 10. uri se je vršila v dvorani Trgovskega združenja za mesto Maribor III. zelo važna plenarna seja predsedstva Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino. Za omenjeno sejo je vladalo veliko zanimanje in prisostvujejo posvetovanjem predsedniki in zastopniki vseh trgovskih združenj v dravski banovini. Sejo je otvoril in vodil podpredsednik Zveze trgovskih združenj g. Ferdo Pinter, ki je v iskrenih besedah pozdravil predsednika zbornice za TOI g. Jelačina in številne delegate posameznih trgovskih združenj. Dnevni red III. plenarne seje predsedstva Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino je zelo obširen ter se obravnava vsa pereča vprašanja našega gospodarskega življenja. Po poročilu predsednika se je na dopoldanski seji

sklenilo, da bo letošnja zvezna letna skupščina dne 23. maja, predkonferenca pa dne 22. maja v Ljubljani. Obravnavala se je dopoldne tudi kvalifikacija tajnikov trgovskih združenj ter je bilo sklenjeno, da se v mestih do 20.000 prebivalcev nastavi tajniki s srednješolsko izobrazbo, prvenstveno pa absolventi trgovskih akademij, v mestih nad 20.000 prebivalcev pa se naj brezpogojno nastavlja tajniki z vseučiliško izobrazbo. Tudi je bilo govora o tem, da se naj tajnikom zagotovi neka stalnost. Obravnavala se je izčrpno uredba zakona o minimalnih plačah in so bili storjeni sklepi, po katerih naj se člani trgovskih združenj v bodoče ravna. Zakon o minimalnih mezdah pride pred vsem v poštev pri valencij, ki bodo od slej naprej prejemali po prvem letu

mezdo, kakor to predpisuje zakon. Na dnevnem redu današnje seje so še naslednje točke: inozemski kapital in veleblagovnice, krošnjarstvo v zvezi s predlogom kr. banske uprave o prepovedi krošnjarstva z manufakturnim blagom, skupne banovinske trošarine in nove obremenitve po državnem proračunu za leto 1937-38, način samoobrambe proti kerkelom, akcija o spremembi pravilnika za prodajo soli na drobno, zvezna deklaracija in kritje potnih stroškov članom zveznega predsedstva za udeležbo na predsedstvenih sejah in delegatom trg. združenj na zvezni letni skupščini in slučajnosti.

Dopoldanska seja je trajala do 13. ure in se bo seja po kratkem dopoldanskem odmoru nadaljevala popoldne.

Grozen roparski umor pri Sv. Mar u niže Ptuja

Ves ptujski srez je pod groznim vtisom umora, ki je bil izvršen pri Sv. Mar u niže Ptuja in katerega žrtev je postal posestniški sin Jože Zelenik, ki so ga davi našli ubitega na cesti. O grozni najdbi so bila takoj obveščena oblastva, ki so uvedla intenzivne poizvedbe v sredi »razjasnitve zločina. Preiskava se že vrši v smeri podanega suma. Ugotovilo se je, da je storilec planil na svojo žrtev

iz zasede in jo pobil z večkratnimi udarci s sekiro na tla. Danes popoldne bo obdukcija trupla pokojnega Zelenika, v nadaljnjem poteku zasliševanj in poizvedb pa se bo dognalo, ali gre za maščevanje ali pa za roparski umor. Vest o zverinskem roparskem umoru je vse prebivalstvo ptujskega sreza zelo vznemirila.

iz veterinarske službe. Premeščeni so: za višjega veterinarskega svetnika k banski upravi dravske banovine dr. Bogomil Zavadič, doslej v Mariboru; za višjega veterinarskega svetnika 4. skupine I. stopnje k sreskemu načelstvu v Mariboru desni breg Peter Škofič, doslej pri sreskem načelstvu Maribor levi breg, in za višjega veterinarskega pristava v 6. skupini k sreskemu načelstvu v Mariboru levi breg dr. Anton Lampret, doslej v Beli Crkvi.

Smrtna kosa. V splošni bolnišnici je umrla 48letna fotografinja Elizabeta From. Zalutajočim naše toplo sočutje!

Uvedeno je poravnalo postopanje trgovca Geze Mitkya, registrovanega pod firmo A. Löwy v Središču.

Iz železniške službe. Premeščen je železniški telegrafist Anton Zemljčič iz Maribora k železniški direkciji v Sarajevu.

Dijaki trgovske akademije so sinoči lepo in slovesno proslavili v gledališču 10letnico tuk. Dr. trg. akademije. O koncertnem večeru sledi izčrpnije poročilo.

Mala Nedelja. V nedeljo 2. maja ob 15. uri se na malonedeljskem odru vpripori tretjič in zadnjič prleška veseloigra »Micki je treba moža« s prleškim gostovanjem. V nedeljo 2. maja je torej najlepši majniški izlet k Mali Nedelji.

Razpored pravoslavnih velikonočnih obredov v Mariboru. Vel. četrtek dne 29. t. m. ob 18. uri Bdenie s čitanjem 12 pasionskih evangelijskih. Vel. petek ob 16.30. uri večernje z iznešenjem in polaganjem plaščev ter poljubljanjem iste; na Veliko soboto ob 16.30. uri večernje, nato spoved za odrasle. Na Vel. noč (Voskresenje) ob 4. uri jutraj procesija iz vojaške kapele v območju meljske vojašnice, ki se vrne po Trstenjakovi ulici v kapelo. Neposredno po končanem jutranjem sv. vrši liturgija. Vel. ponedeljek ob 9.30 sv. liturgija. Pozivajo se verniki k

polnoštevilni udeležbi pri procesiji kakor tudi pri ostalih obredih, za šolsko mladino strogo obvezno. Ta Gjurjev dan (Sv. Jurija) dne 6. maja t. l. ob 9.3. uri sv. liturgija.

V duševni zmedenosti se je vrgla 15letna Hedvika Melcerjeva, o katere smrti smo včeraj poročali, s 1. nadstropja tuk. bolnišnice ter obležala mrtva na tleh.

Strihniti na žgancih. Orožništvo je aretiralo Mihaela Baierla iz Apačke kotline, ki se je mudil v Lichendörfu v Avstriji, in ga oddalo v zapore sreskega sodišča v Murecku. Izvršena je bila tudi preiskava na njegovem bivališču ter bilo najdeno tudi več sumljivih reči, ki jih je pridobil na nepošten način. Aretacija je bila izvršena radi tega, ker je z namenom umora primešal posestniku Francu Reisingerju strihin na žgance, pa so Reisingerju v bolnišnici rešili življenje.

Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Zelo oblačno, možnost padavin, temperatura se ne bo mnogo izpremenila.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Vidmarjeva in Savostova lekarna.

Radi politega petroleja — človeško življenje

Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je danes dopoldne obravnaval slučaj uboja, ki se je izvršil dne 19. marca 1937 v Moravcih. Na zatožni klopi je sedel 31letni delavec Janez Vrtnjak, ki ga je državni tožilec obtožil, da je zabodel z žepnim nožem Franca Trstenjaka v trebuh, tako da mu je prerezal na več mestih črevo in je Trstenjak na posledični zadobljene poškodbe dne 20. marca umrl. Obtoženec je bil obsojen na pet let robije in trajno izgubo državljanskih pravic. Kazen je sprejel. Senatu je predsedoval s. o. s. Lenart, prisednika sta bila s. o. s. Kolšek in Lečnik. Obtožbo je zastopal

državni tožilec dr. Hojnik, dočim je Trstenjaka branil ex offo odvetnik dr. Irigolič. Dogodek se je pripetil radi tega, ker sta se Vrtnjak in njegova svakinja Elza dne 19. marca zvečer sporekla radi tega, ker je slednja trdila, da jo je Vrtnjak pri nalivanju petroleja v svetilko polil. To ga je tako razdražilo, da ji je dal nekaj klotut in vrgel na tla. Vrtnjakova žena je skočila zatem k svaku Francu Trstenjaku po pomoč. Trstenjak je prigovarjal Vrtnjaku, naj gre od hiše in ga pri tem potikal proti hišnim vratom. Pri vežnih vratih pa je Vrtnjak potegnil nož in zabodel svaka v trebuh, da je naslednjega dne podlegel.

Prva zapoved za lepo kožo

ELIDA mila

ELIDA BELI
ŠPANSKI BEZEG
omamljivega vonja
snežnobele barve

Eden uveljavil v Bruslju načelo kolektivne varnosti

BRUSELJ, 27. aprila. V tukajšnjih krogih se doznavajo, da se je angleškemu zunanjemu ministru Edenu v razgovoru s predsednikom belgijske vlade Van Zeelandom in zunanjim ministrom Spaakom posrečilo prepričati začetek pogajanj belgijske vlade z Nemčijo, ki naj bi prinesla Belgiji slično jamstveno izjavo kakor jo ima že od Francije in Anglije. Anglija in Francija sta namreč nasprotni temu, da bi se nemška izjava glede jamstva belgijske neodvisnosti, nevtralnosti ter teritorialne integralnosti vezala na podlagi posebnega dvočlanskega dogovora, kakor želi Nemčija, ne pa v smislu čl. 16 ženevskega pakta. Angleška vlada želi, da se Belgija zadovolji z angleško-francosko izjavo. V Parizu in Londonu je zadovoljstvo, ker se je Edenu posrečilo, da je s tem uveljavil načelo kolektivne varnosti. Do sklenitve novega porajnskega pakta ne bo Belgija pričela z Berlinom nikakršnih pogajanj glede nemške garancijske izjave.

V Franciji 1. maj državni praznik

PARIZ, 27. aprila. Na snočnji seji ministrskega sveta, ki je trajala več ur, so radikalni socialisti beležili zmago nad ostalimi strankami ljudske fronte. Na pritisk radikalnih socialistov, ki so nejevoljni radi hitrega tempa socialopolitičnih reform Blumove vlade, se je namreč v zvezi s poročilom fin. ministra Vincenta Auriola sklenilo, da se podaja pavza pri izvajanju socialopolitičnih reform in sicer za nedoločen čas. Prav tako se je na zahtevo radikalnih socialistov odklonila zahteva splošne strokovne zveze po novih kreditih v znesku 10 milijard frankov, ki naj omogočijo zaposlitev. Tudi je odklonila vlada zahtevo po zakonu za starostno preskrbo delavstva in posebnem fondu za podporo brezposelnosti. Pač pa so levičarske stranke dosegle koncesijo v tem smislu, da se proglasi prvi maj v smislu njihovih zahtev za državni praznik.

Ciano jutri v Tirano

RIM, 27. aprila. Italijanski zunanji minister grof Ciano se odpelje jutri z letalom in spremstvom visokih uradnikov zunanjega ministrstva v Tirano.

»GIORNALE D'ITALIA« NEZADOVOLJEN Z ANGLEŽI IN BOLJŠEVIKI.

RIM, 27. aprila. »Giornale d'Italia« piše o nezadovoljstvu vodilnih italijanskih krogov s kontrolo španskih meja, ker vtihotapljaajo boljševiki iz sovjetske Rusije še naprej orožje in municijo v Španijo. Posebno ostro kritiko izreka radi akcij britanskega brodograja, ki indirektno podpira valencijsko vlado.

GLEDALIŠKE NOVICE.

Drevi v gledališču »Ko umira sreča«, drama v petih slikah, ki jo je napisal vrli režiser tezenske sokolske odrske družine. Igrajo marljiv in nadarjeni igralci tezenskega Sokola ter je zanimanje za nocojšnjo predstavo izredno živahno in veliko.

Uspela otroška predstava v gledališču. Učenke II. osnovne dekliške šole so v nedeljo popoldne v gledališču uprizorile spevoigro »Punčke žive« in žele popolen uspeh. Gledališče je bilo razprodano. Ta otroška predstava se bo v četrtek 6. maja ob 15. uri ob znižanih dramskih cenah ponovila, in sicer v okviru letošnjega Proftuberkuloznega tedna. Z ozirom na človekoljubni namen je pričakovati, da se bo občinstvo v velikem številu udeležilo te predstave.

DON JUAN

88

Rowland pa je odvedel Hermiono počasi k obali k svojemu čolnu, kjer je bil pustil svojega mornarja.

»Srečno naključje je bilo« je med spotoma k obali pripovedoval Rowland Hermioni, »da sem to noč bil delj kakor navadno na morju, ko sem pregledoval vodovja ob otoku, da ne bi naši sovražniki v pričakovanju skorajšnjega prihoda britanske mornarice položili uničevalnih strojev. Ko pa sem objadral skalo in videl tvoje znamenje, ki si ga dala z robcem, sem si takoj mislil, kaj se je zgodilo. Ne morem ti popisati, kako me je vse to globoko pretreslo, saj te imam, draga Hermiona, tako rad in saj hočem, da bi z

menoj kot moja življenska družica srečno živela.«

Hermiona ni mogla mnogo govoriti. V sebi je čutila nekaj nenavadnega. Toda ko sta sedela roko v roki v čolnu in se bližala vili Andrikosovi, tedaj sta oba dvomno čutila, da ne more na svetu prav nič ločiti njunih src in preprečiti njune skupne usode.

Že uro pred tem pa je prispela Vera v vilo Andrikosovih, se vrgla na kolena pred svojo prijateljico Katinko, ki jo je na kolnih prosila odpustitve in ji pripovedovala, kaj se je bilo zgodilo. Katinka je bila zelo vznemirjena in ni mogla skriti ogorčenja radi Verinega ponašanja. Takoj je

obvestila svojega moža o tem, kaj se je bilo zgodilo. V trenutku, ko sta Andrikos in Katinka v groznem strahu, ki jo je bil navdal, hotela vstopiti v čoln, da pohitita k obali, kjer je ostala njena hčerka Hermiona z možiki, ki se ga je bila Vera Rancova tako ustrašila, se je nenadoma pojavil pred njima v čolnu Rowland, ki je privedel Hermiono nazaj. Andrikos in Katinka sta obsula drago hčerko s poljubi, dočim ni mogel biti Rowland mnogo deležen rodbinske sreče, ker se je moral takoj posloviti in oditi po svojih opravkih v Carigrad.

Zdelo se je, kakor da je Hermiona zrasla v zmogovitem boju s privlačnim in neznanim. Ko je v delovni sobi svojega očeta pred presrečnim staršema pripovedovala o tem, kar se ji je bilo pripetilo, sta se Andrikos in Katinka čutila napram njej

kakor slaba in majhna. Sedaj se je tudi razodela Andrikosu prava usoda gospe Vere. V prvih trenutkih groze, ko je doznala za pretečo nevarnost, ki je obdajala njeno hčerko Hermiono, je Katinka priznala Andrikosu, da ni gospa Vera angleška vzgojiteljica mis Lee, ampak mu je vse natančno razložila, kako je z njeno usodo in kako je prišla v njihovo vilo na Prinčevskem otoku. Andrikos in Katinka pa sta bila sedaj vznemirjena. Ko pa je Hermiona opazila, kaj misli o Veri Rancovi, je takoj zaprosila, da ne pustita Vere odotod in da jo še pridržita, dokler se ne razvije položaj tako, da bo za njeno usodo najbolje.

V tej prošnji se je zrealila Hermionina plemenita narava, in Katinka, mačeha, je Hermiono še bolj vzljubila.

(Se nadaljuje.)

Ptujske novice

Smrtna kosa. V starosti 70 let je umrl po krajšem bolehanju g. Rudolf Bieber, vpokojeni vodja nekdanje podružnice pivovarne Götz. — V Ormožu je umrl po daljšem bolehanju v 45. letu starosti ptujski javni notar Sevnik Lavoslav. Prizadetim naše iskreno sožalje.

Draginja raste. Cena kruhu je zvišana pri kilogramu za 50 para z motivacijo, da je tudi v Mariboru in Celju kruh postal dražji. Tudi ptujski mesarji hočejo zvišati ceno mesa, češ da je živina v ceni poskočila. Upamo, da oblast vsaj za sedaj ne bo dovolila tega povišanja. Zatenkrat so še v veljavi stare cene in sicer goveje meso od 8—10 Din za kilogram, telečje mesto pa od 8—12 Din za kilogram.

Sport. Prvenstvena nogometna tekma med tukajšnjima lokalnima rivaloma SK Dravo in SK Ptujem se je končala z zmago Drave v razmerju 2:0.

Legitimacije za prodajalce živil. Dodaten k poročilu o obveznem zdravniškem pregledu vseh nameščencev v prodajalnicah z živil, gostilniških in kavarniških obratih, dalje v pekarnskih, mesarskih in prekajevalskih obratih kakor tudi v brivnicah in slaščičarnah, sporoča mestno poglavarstvo v Ptuj, da morajo prizadeti prinesiti s seboj, kadar se prijavijo k pregledu na mestni fizikat, tudi še svojo fotografijo, ki se bo nalepila na legitimacijo, katero dobe po pregledu.

Kino. V sredo 28. aprila in v četrtek 29. aprila, obakrat ob 20. uri se v ptujskem kinogledišču predvaja film »Moderni časi«, v glavni vlogi Charlie Chaplin.

Iz Gornje Radgone

Ustanovitev obrtnega društva. V nedeljo, dne 25. aprila 1937 se je vršil v po-

sojilnični dvorani ustanovni občni zbor zbor obrtnega društva za sodni okraj Gornja Radgona. Obisk je bil zelo lep. Na zboru je poročal o ustroju in delovanju obrtniške zbornice svetnik g. Kavka. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Lančič Janez, klepar, podpredsednik Jančar Franc, krojač, tajnik Jančar Ernest, krojač, blagajnik Mihael Križanec, dimnikarski mojster. Odborniki: Kolar Franc, čevljar, Ajlec Jakob, kovač, Stelcer Rudolf, mizar in Stanovšek Mimi, šivilja. Namestnika: Lasbacher Franc, kolar v Lutvercih in Lipič Ludvik, mizar v Črešnjevcih. Nadzorni odbor: Probst Josip, krojač iz Gornje Radgone ter Rožman Franc, mizar iz Lešan.

Novice iz ljutomerske okolice

Smrtna kosa. V Štrigovi je umrla gospa Gregorinčič, mati trgovca g. Gregorinčiča. Bila je v vsej okolici zelo priljubljena. Imela je vedno dobro srce za reveže. Na njen zadnji poti jo je spremljalo mnogo njenih častilcev, gasilcev in Sokolov. Bodi ji ohranjen časten spomin, žalujočim pa naše sožalje.

Osebnost. Za sreskega kmetijskega referenta v Ljutomeru je imenovala banska uprava g. Lipovca Janka, doma iz Podgradja. S tem dobi srez svojega stalnega kmetijskega referenta, ki ga po odhodu g. Žnidariča ni imel ter je te posle opravljal kmetijski referent iz Murske Sobote.

Putnikove novice

»Putnik« skrbi za vse! Največje užitke, najudobnejše potovanje, najlepše kraje obiščete ob priliki izletov z modernimi avtokari »Putnika«: 2. maja: v Graz Din 100.—, 8. do 9. maja: v Mariazell Din 200. 16. do 17. maja: v Postojno, Gorico, Trst Din 500 aranžman. 16. do 17. maja: v Lo-

Oluka v svet

Sestanek Göring - Mussolini - Ciano v največji tajnosti

RIM, 27. aprila. V tukajšnjih političnih krogih se mnogo komentira dolgotrajna konferenca med Göringom, Ciano in Mussolinijem, ki je bila ob največji tajnosti. Govorji se, da hoče Göring za časa svojega bivanja v Rimu dati italijansko-nemškemu sodelovanju popolnoma nov

temelj, ki naj zagotovi Nemčiji številne prednosti z ozirom na gospodarsko in politično ekspanzijo v Podonavju. Po drugi strani se doznava, da pripravlja Göring sestanek Hitlerja in Mussolinija, ki bo posetil nemškega kancelarja v Berchtesgadenu.

garsko dolino Din 130. 16. do 17. maja: v Graz Din 110. 16. do 19. maja: v Opatjo in Postojno Din 720. 2. do 6. maja: v Budimpešto na velesejem Din 500. — Vse informacije, prospekti in prijave: »Putnik« Maribor.

Za smeh in dober voljo

Protest.

On: »Ivanka, kako bi bil srečen, ko bi vedno sedel, takole pri vas!«

Ona: »Jaz si pa ne želim tu obsedeti!«

Pri zdravniku.

»Milostljiva, boš me morali spremeniti način življenja! To vendar ne gre: čez dan jezdit, zvečer sprejemati obiskovalce in ponoči delati izlete!«

»Dobro, gospod doktor, bom pa odslej po dnevi delala izlete, zvečer jezдила, a po noči sprejemala obiskovalce.

V restavraciji.

Dijak: »Gospodična, ali bi lahko dobil polovico porcije pljučne pečenke?«

Natakarica: »Obžalujem, ne! Počakajte tu tako dolgo, da boste lahko celo porcijo snedli!«

Prodajam

OPEL, 6-CILINDERSKI
štirisedežni, popolnoma popravljen, na prodaj za Din 13.000.—. Avtodelavnica Marini. 2104

GOLOBI — FLORENTINCI
poceni na prodaj. Studenci, Jurčičeva ul. 17. 2171

NARODNO NOŠO
za harmonikarja prodaj. Naslov v upravi. 2176

Prodajam 1500 kg lepega, **BELEGA KROMPIRJA**
za seme, vrsta »Onaidovec« kranjske sorte. Ceno in vzorec dobite lahko v gostilni, Splavarska ul. 5. Maribor. 2170

KOLO ZNAMKE »BUNDES«
prodajam za Din 545.—. Vojašniška 7-I, desno. 2107

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam gospodu. Naslov v upravi. 2174

Stanovanje

Popolnoma opremljeno **STANOVANJE**
soba in kuhinja, zelo poceni oddam. Orožnova 7, I. nadstropje. 2173

SPREJMEM DVA GOSPODA
ali dve gospodični kot so stanovalca. Koroška cesta 69 2168

Službo dobi

KONTORISTINJA
zmožna slovensčine in nemščine se sprejme. Pismene ponudbe pod »Zmožna« na upravo »Večernika«. 2122

PLAČILNO NATAKARICO
za restavracijo sprejem takoj. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Prvovrstna« 2171

Službo išče

MESTO PLAČILNE
ali natakariče v točilnici išče prvovrstna moč srednjih let. Ponudbe pod »Simpatici« na upravo lista. 2169

Golgota slovenskih železničarjev v predvojnem Mariboru

Posledice uspeha, ki ga je dosegla Zveza Jugosl. železničarjev ob priliki opisane stavke, ni izostalo. Začeli so marljivo pristopati tisti železničarji, ki so se že zavedali, da jih je rodila slovenska mati. Tako je spomladi leta 1919 štela podružnica že okoli 500 članov. Začelo se je dosledno delo na notranji izpopolnitvi organizacije in za izboljšanje gospodarskega položaja članov. Na shodu dne 14. maja 1919 se je po ogorčenih debatah sprožila zahteva, da morajo izprazniti stanovanja tisti železničarji, ki so se priglasi za Avstrijo, in da se da našim železničarjem streha, zlasti beguncem iz Primorja. Ker je nemško-misleče železničarstvo opravljalo svojo službo pasivno, se je že na tem shodu zahtevalo podpiranje južne železnice. Provizorski sklad se naj združi s penzijskim skladom. Vsi delojemalci naj se združijo v državni zavarovalnici. Sledilo je delo za združenje vseh nacionalno-mislečih železničarjev v državi v skupno organizacijo.

Odborove seje so se vršile vsak teden, kjer so se vse pritožbe in želje vzele na zapisnik in s takojšnjimi intervencijami skušale spraviti v sklad z željami čla-

nov, kar je v pretežni večini slučajev uspelo. Največ dela in intervencij sta dali podružnici delavnica in kurilnica južne železnice, kjer so takrat načelovali še nemško-misleči predstojniki in delavski svet (»Arbeiterrat«) socialno-demokratske organizacije, ki je imel še vedno upliv pri zasedbi mest in sprejemanju novih delavcev. Na zahtevo Zveze jugoslovanskih železničarjev je takratni predstojnik strojnega oddelka g. inž. Šega pristal na to, da se je osebje v delavnico in kurilnico sprejemalo le po njem samem v sporazumu z Zvezo jug. železničarjev. V tej dobi je dobila delavnica in kurilnica največ nacionalno zanesljivega osebja. Žal, da se ta način sprejemanja osebja ni dolgo praktical. Ker se je vsak nanovo sprejeti uslužbenec ali delavec javil pred nastopom službe pri podružničnem predsedniku tov. Jarhu, sta protestirala nemško-misleči predstojnika Ogrinc in Šešerko pri direkciji v Ljubljani in sprejemanje delavcev se je vršilo zopet po obeh imenovanih načelnikih. Posledica je bila, da so bili v večjem številu sprejeti sinovi domačih mariborskih železničarjev in domačini iz Studencev pri Mariboru in okolice, Bili

so to sinovi renegatov oz. nemško-misleči ljudje, ki so za silo lomili slovensčino (v dialektu). Žurnih intervencij je bilo treba, da so dali vsaj obljubo, da se bodo izsolali slovenski kurjači in slovenski delavci za predelavce in obratovodje.

V svrhu povzdige naobrazbe članstva in da bi nacionalni železničarji bili zmožni prevzeti boljša vodilna mesta, dotlej zasedena po Nemcih, je višji revident tov. Repič Franjo prevzel vodstvo žel. šole, ki se je vsak dan zvečer vršila v realnih prostorih. Razume se, da so vse učne moči sodelovale brezplačno, med temi za strojno službo tehnični uradnik tov. Jager Gregor in drugi.

Podružnica je priredila dne 1. junija 1919 v Ptuj shod, ki ji je prinesel večje število članstva. Na shodu dne 22. junija 1919 je Zveza Jug. žel. zahtevala, da se končno uredi upravno razmerje našega dela južne železnice do centrale na Dunaju. Povrniti se mora tudi škoda, ki so jo utrpeli naši zavedni uslužbeni, ki so bili med vojsko preganjeni. Zahtevalo se je radi podražitve živil nujno zvišanje draginskih doklad. Osnutek nove železničarske pragmatike se mora pred uveljavljenjem iste dati organizaciji na razpolago, da poda svoje mišljenje in doda event. potrebne protipredloge. Ker so se prazna stanovanja dodeljevala bivšim stavkarjem in so se nacionalni železničarji zapostavljali, se je sprožila zahte-

va, da pridejo v stanovanjski urad naši železničarji, kar se je tudi zgodilo.

Dne 19. julija 1919 so bili po članili socialno demokratske organizacije razširjeni in nabiti rdeči lepaki, ki so pozivali k stavki (brez podpisa). Tendence je bila boljševiska. Radi tega je shod Zveze jugosl. železničarjev dne 19. julija 1919 sprejel ostro resolucijo, da se odločno obsojajo poskus internacionale, uprizariti v znamenju solidarnosti z boljševiki dvodnevno stavko, ter so se pozvali vsi nacionalni železničarji, da ne prekinjeno vrše svojo službo in vzdržujejo red na železnici. Obenem se je opozorila centralna vlada, da se naj dajo na razpolago sredstva za izboljšanje gmotnega položaja železničarjev.

Poziv na stavko je imel odmev zopet v kurilnici in delavnici, dočim je bilo prometno osebje na mestu in vršilo službo. Vendar se je našlo toliko strojevodij v kurilnici, da se je vršil najvažnejši promet. V delavnico je prišla posebna uradna komisija, da je preiskala zadevo stavke. Zveza Jugosl. železničarjev je energično zahtevala odstranitev nemških hujškačev in že dne 22. julija 1919 jih je bilo 46 spravljenih v Avstrijo. Nadalje se je sprožila zahteva, da se uvede pri vseh službenih edinicah slovenski uradni jezik in da se tisti Nemci, ki so lojalni in žele biti v Jugoslaviji, tekmo enega leta prouče uradnega jezika, drugače se pa morajo odstraniti.